

SCHOLIEREN ONDERZOEK

GEWELD TEGEN KINDEREN IN SURINAME

Uitgevoerd in opdracht van
De Nationale Assemblée
met de ondersteuning van
UNICEF Suriname.
Dr. Julia Terborg,
Institute for Graduate Studies

Boodschap van de United Nations Children's Fund (UNICEF)

Toegewijd aan het aanwenden van de kracht van data als een veranderingsstrategie ben ik verheugd met dit rapport over Geweld tegen Kinderen (Violence Against Children; VAC) in Suriname. In samenwerking met De Nationale Assemblee en het Institute for Graduate Studies (IGSR), heeft UNICEF dit landelijk onderzoek ondersteund om kwantitatieve en kwalitatieve data te verzamelen en om de onderliggende oorzaken van geweld te begrijpen.

veilige ruimten, een geweldloze leeromgeving en geboorteregistratie. Ik ben ervan overtuigd dat de resultaten van dit onderzoek, discussies en beloften op gang zullen brengen om geweld aan te pakken en te garanderen dat elk kind zich veilig voelt thuis, op school en in hun gemeenschap.

Ik bedank de moeders, kinderen, leerkrachten en participanten voor hun tijd en hun belangrijke bijdrage in het genereren van data en het delen van hun ervaringen. Een speciaal woord van dank gaat uit naar de voorzitter van de Nationale Assemblee, Mevr. Jennifer Geerlings-Simons, voor haar inspanningen om het vraagstuk van geweld hoog op de agenda te plaatsen. Ik bedank ook het IGRS onderzoeksteam voor het professioneel verrichten van dit baanbrekend werk onder leiding van Dr. Julia Terborg en de Directeur van het IGSR, de heer Danny Lachman.

Deze samenvatting geeft een beknopt beeld van de belangrijkste resultaten, conclusies en aanbevelingen die uit het onderzoek zijn gekomen. Het volledige rapport, bestaande uit diverse deel rapporten, zal binnenkort beschikbaar zijn op onze website of in hardcopy.

Geweld tegen kinderen kan nimmer gerechtvaardigd worden. Wij- particuliere bedrijven, studenten- en jeugdorganisaties, gemeenschappen, ouders en elke Surinaamse burger- hebben met ons allen een rol te vervullen. We kunnen geen passieve toeschouwers zijn. We moeten allen betrokken zijn in verandering van gedrag, vermindering van ongelijkheden en ontwikkeling en versterking van een sociale structuur voor de bescherming en realisatie van kinderrechten.

Laten we onze krachten bundelen om een veilig Suriname te creëren voor elk kind om zich optimaal te ontwikkelen!

Ms. Sylvie Fouet
Country Representative
UNICEF Guyana & Suriname

VAC is een stille epidemie. Sociale stigma, gebrek aan diensten en de heersende opvatting dat geweld in sommige vormen acceptabel is – dragen allen bij aan de verborgen aard van misdrijven tegen kinderen. In Suriname is de prevalentie van geweld waar kinderen mee te maken krijgen, hoog. Volgens MICS 2010, zijn 86% van de kinderen (leeftijd 2-14 jaar) slachtoffer geworden van tenminste één vorm van gewelddadige mentale of fysieke bestraffing door een lid van het huishouden. 6 op 10 kinderen zijn slachtoffer van enige vorm van lijfstraffen.

Deze studie is een mijlpaal voor het land en een belangrijke stap om de stilte rond VAC te doorbreken. Met haar 5-jarig samenwerkingsprogramma voor de periode 2017-2021 met de overheid van Suriname, ondersteunt UNICEF een “veilig en rechtvaardig” Suriname, met de focus op het aanpakken van de alarmerende situaties van geweld, exploitatie, misbruik en verwaarlozing van kinderen om zodoende een bijdrage te leveren aan de bevordering van een kindvriendelijke omgeving waarin kinderen zich ten volle kunnen ontwikkelen.

Eén van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals, SDG's), heeft als belangrijke prioriteit de bestrijding van geweld en de bescherming van kinderen tegen geweld. Vijf doelen en elf subdoelen zijn gericht op de aanpak van geweld of misbruik, mensenhandel, seksuele en overige vormen van exploitatie, schadelijke praktijken en kinderarbeid, samen met de bevordering van

INHOUDSOPGAVE

	Samenvatting	4
1.	Probleemstelling	5
1.1	Vragen probleemstelling:	5
1.2	Onderzoeksmethoden	5
1.3	Samenstelling van de onderzoekspopulatie	6
2.	Resultaten	7
2.1	Seksueel gedrag	7
2.1.1	Leeftijd bij eerste seks	7
2.1.2	Ervaring met zwangerschap	7
2.2	Kind perspectief op seksueel misbruik	8
2.2.1	Opvattingen over seks tussen volwassenen en kinderen	8
2.2.2	Opvattingen over seksueel misbruik	8
2.2.3	Barrieres bij melden van seksueel misbruik	8
2.3	Algemene veiligheid op school	9
2.3.1	Redenen voor onveilig gevoel op school	9
2.3.2	Omvang van geweld op school	9
2.3.3	Toegang tot hulp bij geweld op school	9
2.4	Pesten	10
2.5	Omvang van het geweld door leerkrachten	11
2.5.1	Opvattingen over geweld door de leerkracht	12
2.5.2	Algemene veiligheid thuis	12
2.6	Omvang van het geweld in huis	13
2.6.1	Ervaringen met minstens 1 vorm van geweld	13
2.6.2	Psychisch geweld	13
2.6.2	Lichamelijk geweld	14
2.6.3	Getuige van geweld tegen ouders	14
2.7	Seksueel geweld	15
2.7.1	Omvang van geregistreerd geweld versus geschat absolute omvang ernstig geweld	16
2.7.2	Frequentie van geweld	17
2.7.3	Daders van geweld	18
2.7.4	Combinaties van geweld	19
2.7.5	Risico factoren	20
2.7.6	Kinderen over geweld als onderdeel van ouderdisciplineren	21
3.	Conclusie	23
3.1	Omvang van het geweld	24
3.2	Geweld op school	25
3.3	Lichamelijk en psychisch geweld binnen het gezin	26
3.4	Seksueel geweld	27
3.5	Kennis en vaardigheden voor response	28
4.	Aanbevelingen	29
4.1	Specifieke Actiepunten op basis van scholierenonderzoek	30
	Afkortingenlijst:	31

SAMENVATTING

Dit rapport 'Scholierenonderzoek', onderdeel van het landelijk onderzoek 'geweld tegen Kinderen in Suriname', presenteert de kwantitatieve en kwalitatieve data die zijn verzameld onder een populatie van kinderen, in de leeftijdsgroep 11-18 jaar, op drie schoolniveaus, namelijk het basisonderwijs (GLO) en het secundair onderwijs voor junioren (VOJ) waarbij zowel LBO scholen als MULO scholen zijn betrokken.

Het landelijk totaal aantal kinderen op betreffende drie onderwijsniveaus wordt geschat op: 61.177.

De dataverzameling heeft plaatsgevonden onder een meervoudig gestratificeerde aselechte steekproef van 1458 scholieren op 74 scholen verspreid over verschillende onderwijsniveaus, en verspreid over alle 10 districten.

Deze onderzochte populatie vormt de overgrote meerderheid, ongeveer 80%, van alle kinderen in de leeftijdsgroep 11-18 jaar, woonachtig in Suriname, en kan als representatief worden beschouwd

Onderzochte populaties: circa 3000 personen

• Scholieren GLO, MULO, LBO	1458
• Kinderen in tehuizen	99
• Kinderen in justitiële instellingen	86
• Kinderen in speciaal onderwijs	98
• Volwassenen (Ouders, leerkrachten, dienstverleners)	758
• Zelfinvul vragenlijsten	2588
• FG en DI	450

3038

voor alle schoolgaande kinderen in deze leeftijdsgroep.

Het onderzoek heeft als doel bij te dragen aan effectieve preventie en terugdringen van geweld tegen kinderen in huis en op school.

1. PROBLEEMSTELLING

1.1 Vragen probleemstelling:

- Wat is de incidentie en prevalentie van verschillende vormen van geweld tegen kinderen in huis en op school?
- Welke vormen en manifestaties van geweld kunnen worden geïdentificeerd in de eerdergenoemde locaties, en hoe verschillen deze naar woongebied, leeftijd, sekse en etniciteit?
- Welke factoren beïnvloeden geweld tegen kinderen?
- Wat zijn de ervaringen en percepties van kinderen m.b.t. de verschillende vormen van geweld?
- In welke mate hebben kinderen toegang tot hulpverlening?

1.2 Onderzoeksmethoden

Voor de kwantitatieve dataverzameling is een semigestructureerde zelfinvul vragenlijst ontwikkeld waarbij zoveel mogelijk is aangesloten op eerder toegepaste en erkende vergelijkbare internationale vragenlijsten voor deze specifieke doelgroep. De vragenlijst was opgebouwd uit verschillende onderdelen, voornamelijk bestaande uit gecodeerde stellingen en vragen.

Aan de hand van een flexibele themalijst zijn 65 focusgroeps gesprekken gehouden, vrijwel allemaal school- en genderspecifiek. Dat wil zeggen dat er op elke school aparte gesprekken zijn gevoerd met jongens- en meisjes groepen, waarbij de centrale thema's uit de vragenlijst verder zijn uitgediept, waardoor denk- en gedragspatronen beter konden

worden blootgelegd en geïllustreerd. In de presentatie van de resultaten zullen de kwantitatieve en kwalitatieve data op een geïntegreerde wijze worden gepresenteerd.

Behalve primaire data zijn ook secundaire data bestudeerd van twee formele instanties, namelijk de Spoed Eisende Hulp (SEH) van het Academisch Ziekenhuis Paramaribo en de Afdeling Jeugdzaken van het Korps Politie Suriname (KPS). Bij de bestudering van geregistreerde data ligt het accent op de omvang van het geweld tegen kinderen en basis kenmerken van dit geweld. De geregistreerde data zijn beperkt tot lichamelijk- en seksueel geweld. Psychisch geweld wordt helaas niet geregistreerd en formele cijfers zijn dan ook niet beschikbaar.

1.3 Samenstelling van de onderzoekspopulatie

- Het overgrote deel van de onderzochte populatie van scholieren, namelijk 70%, woont in de dichtsbekende urbane gebieden, met grootste respondenten concentraties in Paramaribo, Wanica en Nickerie. Twintig procent heeft haar domicilie in de ruraal urbane gebieden terwijl 10% deel uitmaakt van de bevolking in het binnenland.
- De sex ratio is 94 jongens op 100 meisjes, en een representatieve spreiding naar leeftijden, met 60% in de leeftijdsgroep 11-14 jaar en 40% in de leeftijdsgroep 15-18 jaar.
- De onderzoekspopulatie is verspreid over de drie grootste onderwijsniveaus, namelijk het GLO niveau, het LBO niveau en het MULO niveau, respectievelijk 37%, 23% en 40%. Het aandeel van scholieren op openbare of overheidsscholen is 59% terwijl 41% van de geselecteerde leerlingen een school in het bijzonder onderwijs bezoekt.
- Wat spreiding van respondenten naar etnische groep betreft, identificeert 1 op de 4 kinderen (25%) zich als 'Gemengd', op de voet gevolgd door kinderen die zichzelf identificeren als Creool: 23%. De derde en vierde grootste groepen worden gevormd door respectievelijk kinderen van Hindoestaanse afkomst, namelijk 20% en Marron afkomst: 18%. Kinderen die zichzelf identificeren als Javaan hebben een aandeel van 9% terwijl 5% van de onderzoekspopulatie zichzelf "Inheemse" noemt.
- Jongeren van christelijk afkomst maken de meerderheid uit, 61%, terwijl jongeren die aangeven dat ze Hindoe of Muslim zijn, respectievelijk 16% en 10% uitmaken van het totaal. Ongeveer 4% van de jongeren zegt dat ze geen 'geloof' hebben en 8% geeft aan het niet te weten.
- Scholieren komen uit diverse gezinnen, die zowel qua grootte als samenstelling variatie vertonen. De meeste kinderen, 48% van de kinderen geeft aan dat het aantal personen in hun huishouden varieert van 5-7 personen, terwijl 19% woont in een huishouden dat 10 of meer gezinsleden telt.
- Ongeveer twee derde van de kinderen, 62%, woont met vader en moeder onder één dak, waaronder 12% behalve ouders ook andere familie inwonend heeft. 39% woont niet met beide ouders, waarvan 22% alleen met de moeder woont, of alleen met de vader (4%), soms met de moeder en soms met de vader (3%). Het aandeel van kinderen dat helemaal niet met ouders woont is 8%, waarvan 1% in een residentiële kinderopvanginstelling woont.
- De gevonden demografische kenmerken en verhoudingen binnen de onderzochte populatie zijn grotendeels in overeenstemming met de resultaten van de laatste, 8ste census, en bevestigen de representativiteit van de getrokken steekproef.¹

¹ 8ste Census (2012), Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS)

2. RESULTATEN

2.1 Seksueel gedrag

2.1.1 Leeftijd bij eerste seks

Seksuele ervaring neemt toe met leeftijd. Jongens beginnen eerder met seks en melden ook vaker dat ze seksueel actief zijn. Op 15 jarige leeftijd is één op de vier scholieren al seksueel actief. Het aandeel van scholieren dat ooit seks heeft gehad is 22%, waarbij opvalt:

1. Meer jongens dan meisjes zeggen dat ze ooit seks hebben gehad: Bijna tweemaal zoveel jongens als meisjes, respectievelijk 29.2% om 15%, rapporteren dat ze eerder seks hebben gehad

2. Seksuele ervaring neemt toe met leeftijd. In de leeftijdsgroep 10-14 jaar heeft geen van de 10 jarigen nog seks gehad. Het percentage kinderen met seksuele ervaringen varieert van 2% onder 11 jarigen tot 15% bij 14 jarigen. Het aandeel van kinderen dat

ooit seks heeft gehad varieert in de leeftijdsgroep 15-18 jaar van 24% onder 15 jarigen tot 70% onder 18 jarigen.

3. Het aandeel van kinderen dat seksuele initiatie meldt is het hoogst in het binnenland (31%), gevolgd door kinderen wonend in urbane gebieden (22%) en de rurale kustvlakte (19%).

4. Onveilige eerste seks, dat is geen gebruik van een condoom bij de eerste keer seks, blijkt het hoogst in het binnenland, namelijk 11%. In de urbane gebieden en ruraal kustvlakte rapporteert 9% om 6% van de kinderen dat ze bij de eerste keer seks geen condoom hebben gebruikt.

2.1.2 Ervaring met zwangerschap

Aan alle scholieren, meisjes en jongens, is gevraagd 'hoeveel keren ze zwanger zijn geweest of iemand zwanger hebben gemaakt'.

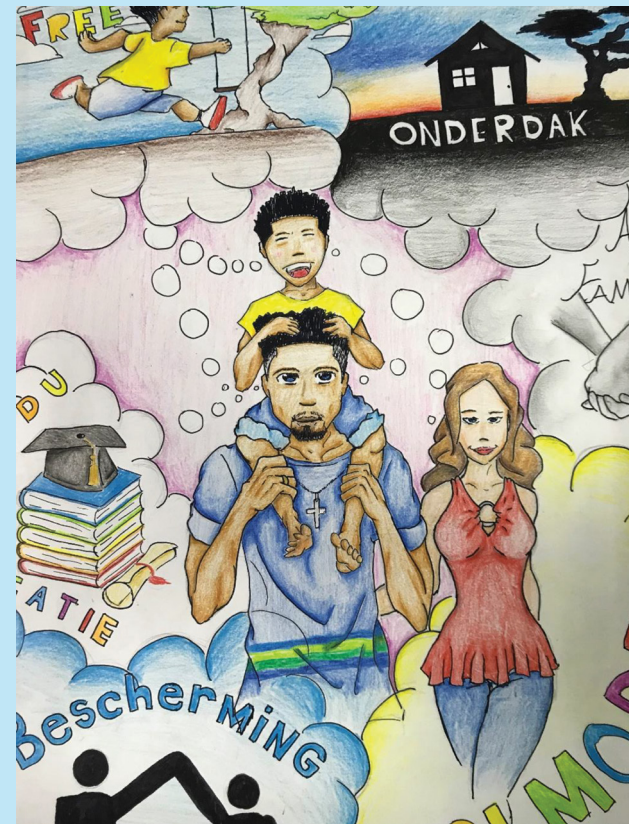
- Van de meisjes geeft 2.5% aan dat ze een zwangerschap hebben ervaren, waarvan 1.8% zegt dat ze 1 keer zwanger zijn geweest en 0.7% aangeeft 2 keren of meer zwanger te zijn geweest. Jongens die iemand zwanger hebben gemaakt vormen 2.2% van het totaal aantal jongens, waarvan 1% aangeeft dat er 2 keren of meer een zwangerschap is opgetreden.

- Het overgrote deel van de scholieren dat ervaring met zwangerschap rapporteert is in de leeftijdsklasse 16-18 jaar.

- De meeste ervaring met zwangerschap is gerapporteerd door scholieren in het binnenland: 4.7%, gevolgd door scholieren wonend in urbane gebieden (2.8%), en het laagst in de rurale kustvlakte (1.1%)
Er zijn duidelijke verschillen in seksueel gedrag van scholieren als de verschillende onderwijstypen worden vergeleken.

- Zoals verwachtbaar is het aandeel van kinderen dat ooit seks heeft gehad het laagst op het basisonderwijs niveau: 8%. Deze kinderen variëren in leeftijd tussen de 11 en 13 jaar, wat in overeenstemming met de eerdere bevinding dat er in deze jongere leeftijdsgroep de minste meldingen zijn van seksuele initiatie.

- In het VOJ onderwijs rapporteren leerlingen van het LBO onderwijs tweemaal zoveel dat ze ooit seks hebben gehad dan MULO leerlingen, respectievelijk 44% om 22%. Het groter aandeel van LBO leerlingen dat ooit seks heeft gehad kan deels worden toegeschreven aan de relatief hogere gemiddelde leeftijd van deze leerlingen.

2.2 Kind perspectief op seksueel misbruik

2.2.1 Opvattingen over seks tussen volwassenen en kinderen

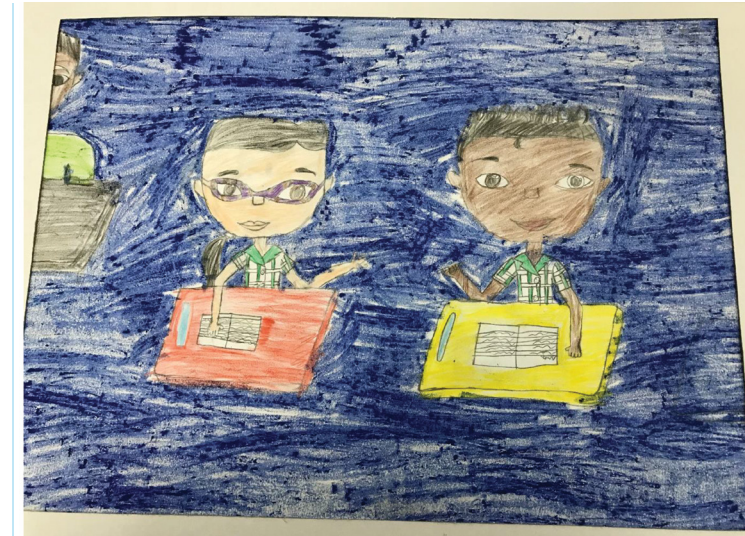
Op de vraag aan kinderen op welke leeftijd volwassenen seks mogen hebben met een kind antwoordt het overgrote deel, 73%, dat volwassenen nooit seks mogen hebben met een kind, ongeacht de leeftijd. En ook als ongeveer 1 op de 5 kinderen, 21%, seks met een volwassene goedkeurt dan zijn ze nog van mening dat het kind 18 jaar moet zijn of ouder dus meerderjarig. Deze bevindingen laten zien dat kinderen terdege weten van het verbod op seks tussen volwassenen en kinderen. Er is maar een klein deel van de kinderen dat van mening is dat seks met volwassenen geen probleem is als het kind het zelf wilt (3%) of als het kind ouder is dan 16 jaar (2%).

2.2.2 Opvattingen over seksueel misbruik

Hoewel jongeren van alle leeftijden in eerste instantie seks tussen een volwassene en een kind, afwijzen blijkt bij doorvragen toch een ambivalente houding: Enerzijds is er afkeuring van deze seksuele relaties, anderzijds blijkt dat jongeren geen vaststaande definitie hebben van seksueel misbruik, maar de beoordeling sterk laten afhangen van de omstandigheden, de kenmerken en het gedrag van het slachtoffer en de dader. Zo zijn de meeste jongeren, jongens en meisjes, de mening toegedaan dat als een meisje vrijwillig seks heeft met een volwassen man, er geen sprake hoeft te zijn van seksueel misbruik, dus ook geen noodzaak voor optreden.

2.2.3 Barrieres bij melden van seksueel misbruik

Zowel jongens als meisjes geven blijk van terughoudendheid als het gaat om melden van seksueel gebruik. Vooral schaamte en vrees voor stigma en discriminatie worden genoemd als belangrijke redenen waarom ze seksueel misbruik niet als vanzelfsprekend zouden aangeven. De meeste kinderen twijfelen ook aan het confidentieel blijven van verstrekte informatie.

2.3 Algemene veiligheid op school

2.3.1 Redenen voor onveilig gevoel op school

Ongeveer 17% van de scholieren zegt dat ze zich niet altijd veilig voelen op school, waarbij diverse redenen worden genoemd. Een onveilig gevoel of vrees om naar school te gaan houdt vooral verband met negatief gedrag van mede leerlingen. Kinderen zijn bang voor gevaarlijk en gewelddadig gedrag van andere leerlingen, waarbij het vooral gaat om pesten en vechtpartijen.

2.3.2 Omvang van geweld op school

Iets meer dan 1 op de tien leerlingen, 11%, meldt dat ze één of ander voorwerp als wapen bij zich hadden met als doel om zichzelf te beschermen tegen eventueel geweld op school. 15% van de leerlingen geeft aan dat ze in de afgelopen 12 maanden gewond zijn geraakt door een gevecht met een mede leerling. Blootstelling aan diefstal op school van persoonlijke eigendom komt naar voren als een serieus probleem, in aanmerking genomen dat 42% van de scholieren meldt dat ze in het afgelopen jaar slachtoffer zijn geworden van diefstal. Verontrustend is voorts dat een groot deel van de kinderen aangeeft dat ze verbaal geweld (58%) en/of fysiek geweld (39%) hebben gebruikt tegen andere leerlingen.

• Meer meisjes dan jongens melden dat ze worden gepest, respectievelijk 31% om 23%.

Voor op GLO scholen kan het pesten er heftig aan toegaan, waarbij kinderen hele onplezierige emotionele reacties rapporteren. Meest genoemde redenen voor pesten zijn gerelateerd aan persoonlijke kenmerken van het slachtoffer: de naam, het uiterlijk, etnische afkomst, economische status, 'afwijkend' gedrag, schoolprestaties en (homo) seksuele kenmerken.

De meeste kinderen hebben wel de kennis en vaardigheid om pesten te melden aan de leerkracht op school en op de tweede plaats aan de ouder. Onge-

Meisje
GLO

'Pesten is lastig. Het blijft de hele dag in je hoofd en je kan het niet eruit krijgen. Als ze je echt uitschelden dan is het heel erg. Als je ook wordt gepest kan je je zelf ook dood maken, hoe die kinderen, je zo pesten'

veer een derde van de kinderen geeft aan dat ze het recht in eigen handen nemen en bij pesten terugslaan of terug pesten. Een minderheid, 3%, geeft aan dat ze niet zullen melden terwijl 6% zegt niets te zullen doen uit vrees voor tegenacties.

2.5 Pesten

Het aandeel van kinderen dat zegt in de afgelopen 12 maanden last te hebben gehad van pesten door medeleerlingen bedraagt 27%. De ernst van het pesten varieert van incidentele pesterijen tot langdurig pesten, en van verbaal geweld tot fysiek geweld of een combinatie.

Het aandeel van leerlingen dat ervaringen heeft met herhaaldelijk en langdurig pesten is 9%. Van de 27% leerlingen met pest ervaringen geeft meer dan de helft, 14.3%, aan dat ze vooral zijn gepest door leerlingen uit de eigen klas. Opvallend is dat een derde van deze leerlingen aangeeft dat de pesters uit verschillende klassen komen, wat suggereert dat het pesten ook schoolbreed plaatsvindt.

Pesten vindt op verschillende manieren tegelijkertijd plaats en betreft vooral verbale pesterijen, waaronder vooral 'belachelijk maken', beledigen', 'verstoting' als ook 'uitschelden'. Een minderheid, 4%, rapporteert pesten met fysiek geweld.

Pesten

- Pesten: 27%, waarvan 9% langdurig pesten heeft ervaren
- Pesten hoogt op GLO: 35%
- Meer meisjes dan jongens melden pesten, respectievelijk 31% om 23%
- Reden pesten: uiterlijk, naam, etniciteit, economische status, 'afwijkend' gedrag

De intensiteit van pesten varieert naar schoolniveau:

- Pesten komt vooral voor op basisscholen en het minst op MULO scholen. Op GLO scholen heeft meer dan een derde van de leerlingen, 35%, in het afgelopen jaar last gehad van pesters. Op LBO en MULO niveau is het aandeel van leerlingen dat in het afgelopen jaar is gepest respectievelijk 26% en 20%.

2.5 Omvang van het geweld door leerkrachten

Ervaringen met verbaal geweld en fysiek geweld door leerkrachten wordt gemeld door respectievelijk 17% en 14% van de scholieren.

Het niet consistent opvolgen van het formele verbod op slaan van leerlingen wordt vooral gerapporteerd voor leerkrachten in het basisonderwijs. 1 op de vier GLO leerlingen heeft in het afgelopen jaar een

Meisje
GLO

'leerkrachten zeggen: je bent een koe, ezel, varken, je leeft in een toilet, je bent echt slordig, lummel. We vinden het niet leuk dat leerkrachten dat zeggen. Iedereen is gelijk. We zijn ook mensen. We kunnen deze dingen ook niet zeggen tegen de leerkrachten'

of andere vorm van lijfstraf ervaren. Op de tweede plaats volgen leerlingen van LBO scholen: 11%. Jongens melden meer lijfstraffen dan meisjes: 16% om 13%. Op MULO scholen wordt het minst lichamelijk geweld door leerkrachten ervaren: 7%.

Geweld door leerkrachten wordt het meest gemeld door kinderen die wonen in het binnenland.

Leerkrachten die schelden / beledigen

• LBO:	22%
• LBO:	22%
• MULO:	22%

2.5.1 Opvattingen over geweld door de leerkracht

Drievierde van de bevroegde kinderen, 75%, is van mening dat de leerkracht nooit mag slaan. Er treden wel significante verschillen op naar schoolniveau. Deze mening wordt het meest erop na gehouden door leerlingen van de MULO school (84%) terwijl veel minder leerlingen op GLO niveau (63%) deze mening delen.

Jongens
GLO

'Als we slecht werken, dan slaan ze je op je armen, of ze knijpen en als ze echt boos zijn dan gaan ze ze je echt schudden en slaan met de hand, je oren trekken, slaan op je handen, benen en rug, maar niet op je hoofd'

2.5.2 Algemene veiligheid thuis

Het overgrote deel van de kinderen, 84% geeft aan dat ze zich thuis veilig voelen. Slechts 1.3% is van mening dat het thuis niet veilig is, terwijl 14% zegt dat ze zich doorgaans wel veilig voelen maar soms niet.

De meest voorkomende redenen voor een onveilig gevoel in huis hebben betrekking op het ontbreken van veiligheid in de buurt (diefstal, woning inbraken, geweld in de buurt) en het blootstaan aan risico op geweld, vooral lichamelijk geweld van ouders en kinderen met wie ze samenwonen. 14% van de kinderen geeft aan dat ze bang worden van mensen bij hen thuis die alcohol gebruiken, terwijl 13% van kinderen zegt bang te worden omdat volwassenen bij hen thuis veel schelden. Ervaringen met druggebruik in hun gezin en vechtpartijen tussen volwassenen in het gezin worden gemeld door respectievelijk 6% en 8% van de kinderen.

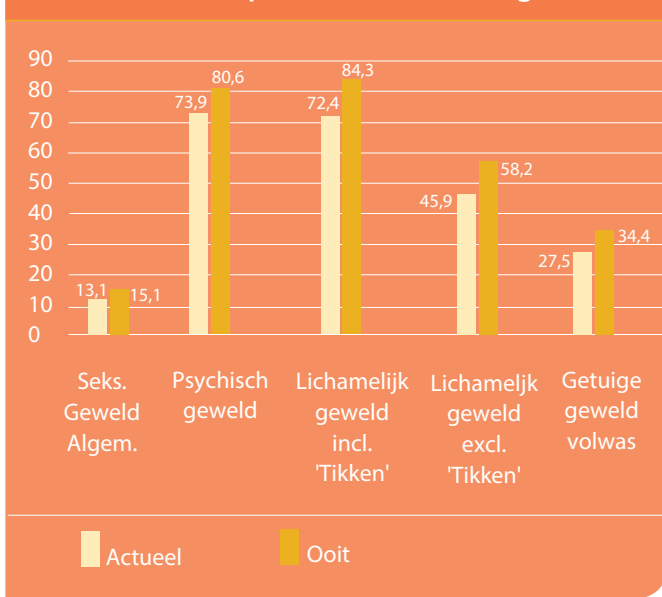
Leerkrachten die slaan: lijfstraffen

• GLO	23%	Hoogste melding
• LBO	11%	
• MULO	7%	
• Meer jongens		

Hieruit volgt dus ook dat vooral op GLO niveau kinderen vinden dat leerkrachten soms wel een reden hebben om kinderen te slaan. Van de 25% leerlingen die menen dat slaan door de leerkracht soms gerechtvaardigd is, is de meest genoemde reden: 'Als kinderen vrijpostig of brutaal zijn'.

Vrijwel alle kinderen weten dat lijfstraffen op school verboden zijn en de meerderheid zal gewelddadig optreden van de leerkracht melden, het meest bij het schoolhoofd (48%) en /of ouders (28%).

Incidentie en prevalentie naar soort geweld

2.6 Omvang van het geweld in huis

2.6.1 Ervaringen met minstens 1 vorm van geweld

81% van de kinderen, in de leeftijdsgroep 11-18 jaar, heeft in het afgelopen jaar één of meerdere vormen van geweld in huis ervaren terwijl 88% aangeeft dat ze ooit in hun leven minstens één vorm van geweld heeft ervaren. Hierbij moet worden opgemerkt dat alle vormen van geweld hieronder vallen, inclusief relatief minder ernstige vormen van geweld zoals 'schreeuwen en gillen tegen kinderen'. Het grootste deel van het geweld kan worden gecategoriseerd als 'gewelddadige disciplineren'. Ook uit internationale studies blijkt dat kinderen vooral psychisch en lichamelijk geweld ervaren (UNICEF 2008, 2012, 2014).

2.6.2 Psychisch geweld

Als het onderdeel 'het geven van een tik' buiten de analyse wordt gehouden dan is het meest voorkomende geweld het psychisch geweld. 74% van de jongeren rapporteert psychisch geweld in het afgelopen jaar en 81% heeft het ooit in het leven ervaren. Het schreeuwen, gillen, uitschelden, beledigen zijn de meeste voorkomende vormen van psychisch geweld. In mindere mate ervaren kinderen doodverwensingen, bedreigingen met achterlating of uit huis zetting en vernietiging van spullen.

'Children who are emotionally abused and neglected face similar and sometimes worse mental health problems as children who are physically or sexually abused, yet psychological abuse is rarely addressed in prevention programs or in treating victims' (Longitudinaal onderzoek, American Association of Psychologists, 2014).

2.6.3 Lichamelijk geweld

De tweede meest voorkomende vorm van geweld is lichamelijk geweld. Als 'de tik' buiten beschouwing wordt gelaten, heeft 46% van de kinderen in het afgelopen jaar minstens 1 keer lichamelijk geweld ervaren terwijl 58% het ooit heeft ervaren. Lichamelijk geweld betreft 'pak slaag' met handen of voorwerpen, vastbinden, geen eten geven en/of verwonden.

Het lichamelijk geweld (zonder tik) dat kinderen ervaren van volwassenen is aanmerkelijk groter dan het lichamelijk geweld door andere kinderen, namelijk 43% om 12%.

Lichamelijk geweld : 72%, excl. tik: 46%

Soort geweld

• Tik gegeven	63%
• Geschopt, geklapt	21%
• Pakslaag met verwonding	9%
• Opgesloten, vastgebonden	3%
• Geen eten als straf	9%

Geweld door volwassenen:

4x zo hoog als geweld door kinderen

2.6.4 Getuige van geweld tegen ouders

Ongeveer een op de vier scholieren, 28%, is in het afgelopen jaar getuige geweest van verbaal of fysiek geweld tegen ouders. Het aandeel van kinderen dat dit huiselijk geweld ooit eerder heeft ervaren is 34%. Fysiek geweld tegen de moeder en de vader wordt gemeld door respectievelijk 8% en 4% van de kinderen.

Getuige van huiselijk geweld

Soort psychisch geweld

• Getuige huiselijk geweld	28%
• Uitschelden	23%
• Fysiek geweld tegen moeder	8%
• Fysiek geweld tegen vader	4%

2.7 Seksueel geweld

- Ongeveer 1 op de 6 kinderen, 13%, heeft in het afgelopen jaar seksueel geweld ervaren terwijl 15% deze vorm van geweld ooit in het leven heeft ervaren.
- Eén op de tien kinderen, 10%, meldt actuele ervaringen van seksueel geweld door volwassenen. Kinderen ervaren meer seksueel geweld van volwassenen dan van andere kinderen, namelijk 10% tegen 7%.
- Het actuele seksueel geweld dat kinderen binnen het eigen gezin ervaren verschilt nauwelijks van het seksueel geweld dat kinderen buiten het gezin hebben ervaren, namelijk 8.2% om 8.6%.

Specifieke vormen van seksueel misbruik, die zijn geïdentificeerd tijdens groepsgesprekken met kinderen zijn:

1. gedwongen seksuele handelingen, inclusief geslachtsgemeenschap, met personen binnen of buiten gezin of familie

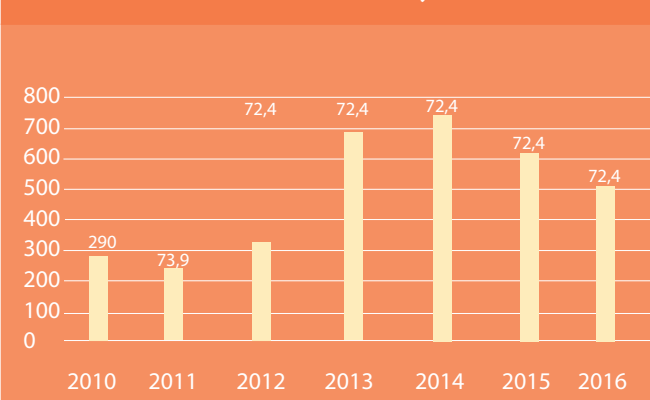
2. transactionele seks: seks voor geld of andere materiële goederen door minderjarigen.

3. partner relaties tussen volwassenen en minderjarigen (wel/niet samenwonend): deze relaties kunnen gebracht worden onder de noemer van 'vroeg huwelijken'. Het betreft meisjes die, vaak met kennis en toestemming van ouders, trouwen of samenwonen met een (gearrangeerde) meerderjarige partner.

4. seksueel molest van kinderen in publieke ruimtes: seksueel molest van kinderen, vooral meisjes op straat en andere publieke ruimtes zoals schoolterreinen. Dit gebeurt door verbaal molest maar ook door ongewenste (intieme) aanraking. Het molest begint al op jonge leeftijd, waarbij ouders zowel jonge als oudere mannen zijn.

5. kinderpornografie: Het betreft hier het vooral gedwongen en/of vrijwillig in aanraking komen met seksfoto's of seksvideos die via internet aan kinderen worden gestuurd.

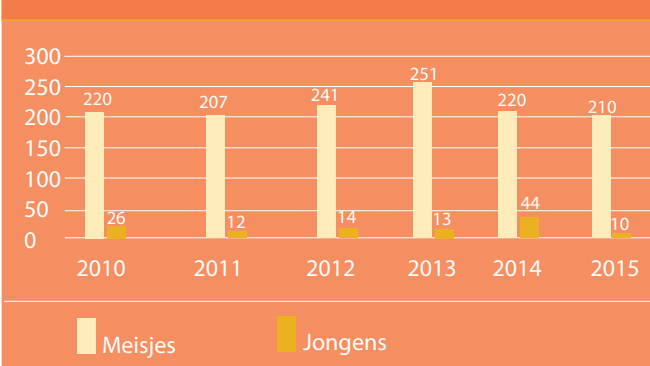
Geregistreerde kindermishandeling incl. seksueel misbruik SEH, 2010 - 2016

Seksueel geweld

	%	ABS schatting
• Lichamelijk geweld door volwassenen en kinderen	13%	8.014
• Seksueel geweld door volwassenen	10%	6.301
• Seksueel geweld door kinderen	7%	4.037
• Seksueel geweld binnen het gezin	8%	5.017
• Seksueel geweld buiten het gezin	9%	5.261

Seksueel misbruik kinderen_KPS_2010 - 2015

2.7.1 Omvang van geregistreerd geweld versus geschat absolute omvang ernstig geweld

Geregistreerde data van de Spoed Eisende Hulp van het Academisch Ziekenhuis Paramaribo laten zien dat in de periode 2010-2016, er jaarlijks gemiddeld ongeveer 500 kinderen worden aangemeld vanwege kindermishandeling, inclusief seksueel misbruik.

Daarentegen wijzen onze onderzoeksresultaten uit dat circa 12.000 kinderen jaarlijks lichamelijke verwonding of seksueel misbruik door volwassenen ervaren. Als we dit aantal afzetten tegen de geregistreerde data voor vergelijkbaar geweld bij de SEH, dan is de conclusie dat de SEH slechts 5% registreert van het werkelijke aantal gevallen van ernstig geweld tegen kinderen.

Met dit onderzoek is aangetoond dat er bij formele instanties een sterke onderrapportage is van ernstige geweldervaringen van kinderen.

In afgelopen jaar:

	%	Absoluut
• Lichamelijk geweld met verwonding	8.7%	5.322
• Seksueel geweld door volwassene	10.3%	6.301
• Drie vormen van geweld	16.1%	9.849
• Vier vormen van geweld	5.5%	3.364

SEH_Topje van de ijsberg

• SEH 2016	521 meldingen
• Zelfrapportage Lichamelijk geweld met verwonding	5.322 kinderen

Meisje GLO

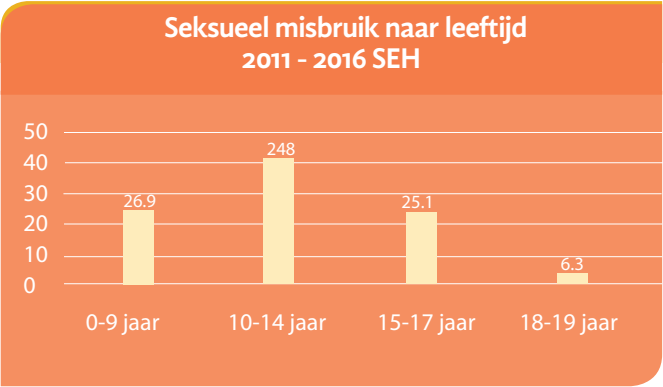
'Is me vriendin, 10jr., dus ze woont naast me toch. Ze zei 'a mang gi mi money'. 200, 300 SRD. Ze is 3 dagen weggeweest toch. Dr ouders laten dr gewoon. Ze zegt, ze gebruikt condoom. Ik vind het niet goed, ze is nog te klein. Ik ben ook 14 jaar maar zij is pas 10 jaar. Pas 10, ze is nog klein, net me zusje. In de 4e klas zit ze, ja maar ze is groot gebouwd toch, ze is groot.'

2.7.2 Frequentie van geweld

- De hoogste frequentie geweld is gemeld voor psychisch geweld. Binnen de groep van kinderen die psychisch geweld in het afgelopen jaar heeft ervaren, meldt 43% een hoge frequentie, dat zijn kinderen die melden dat ze in het afgelopen jaar 8 keren en meer psychische geweldservaringen hebben ervaren.
- 36% van de kinderen die lichamelijk geweld meldt, heeft een hoge frequentie, namelijk 5 keren en meer, ervaren.
- Bij lichamelijk geweld is de hoogste frequentie gemeld voor ‘een tik gekregen’: 39%. De meer ernstige vormen van lichamelijk geweld zoals, schoppen, ‘pak slaag’ met voorwerp, slaag met verwondingen, geen eten gegeven zijn door ongeveer een derde van de kinderen met een hoge frequentie ervaren.
- Van de kinderen die seksueel geweld hebben meegemaakt, heeft 28% een hoge frequentie ervaringen, namelijk 3 of meer ervaringen in het afgelopen jaar.
- Hoewel meer kinderen seksueel geweld ervaren van volwassenen dan van kinderen, is de frequentie van het seksueel geweld door kinderen wel hoger.

2.7.2 Frequentie van geweld

- De meeste kinderen identificeren vooral hun ouders, moeder en vader, als dader van lichamelijk geweld en psychisch geweld in huis.
- Van de ouders wordt de moeder het meest aangewezen als dader. Dit resultaat is niet verrassend als in aanmerking wordt genomen dat het vooral moeders zijn die in de dagelijkse praktijk belast zijn met de opvoeding en disciplineren van kinderen.
- Daders van seksueel geweld zijn zowel volwassenen als kinderen.
- Volwassen daders van seksueel geweld zijn vooral mannen
- Kind daders van seksueel geweld zijn zowel jongens als meisjes.

Jongen
GLO

'M'n nicht, ze is vijftien jaar toch, dan een grote man van 21 jaar is haar zwanger gaan maken, ze heeft baby, tweeling, en ze wonen samen. Ik vind 'r nog te klein. Ze gaat niet meer naar school'

Seksuele initiatie naar leeftijd	
Leeftijd%	Ooit al seks gehad
• 10 jaar	0%
• 11 jaar	2.1%
• 12 jaar	5.2%
• 13 jaar	8.6%
• 14 jaar	15.4%
• 15 jaar	24.3%
• 16 jaar	46.2%
• 17 jaar	50.8%
• 18 jaar	70.2%
Totaal	22.0%

2.7.4 Combinaties van geweld

- Ongeveer een derde van de kinderen, 30%, heeft in het afgelopen jaar één vorm van geweld ervaren, waarbij vooral psychisch geweld de boventoon voert, namelijk: 24%.
- Het aandeel van kinderen dat in het afgelopen jaar twee vormen van geweld heeft meegemaakt bedraagt 30%. De meest voorkomende combinatie van twee vormen van geweld is de combinatie psychisch geweld en lichamelijk geweld. Deze combinatie is door 21% van de kinderen ervaren. Een tweede meeste voorkomende combinatie van geweld is lichamelijk geweld en getuige zijn van geweld tussen en tegen ouders: 6%.
- Het aandeel van kinderen dat in het afgelopen jaar drie vormen van geweld heeft meegemaakt is 16%, met als meeste genoemde combinatie: lichamelijk geweld, psychisch geweld en getuige van geweld tussen ouders. Deze laatste combinatie van 3 vormen wordt gemeld door 11% van de kinderen.
- Ongeveer 6% van de kinderen meldt ervaringen met 4 vormen van geweld in het afgelopen jaar, namelijk lichamelijk, psychisch, getuige van geweld alsook seksueel geweld.

Meisje
GLO

'M'n moeder heeft me gebrand met een strijkijzer op me rug. ze heeft me gebrand en plus geslagen met die kabel van dat strijkijzer. En ze slaat me ook met bezemstokken. En ook met potlepels'

Seksuele initiatie naar leeftijd

Woongebied	3 combinaties	4 combinaties geweld
• Urbaan	15.5%	4.6%
• Rurale kustvlakte	16.2%	5.3%
• Binnenland	20.7%	12.7%
Seks		
• Jongen	46.8%	47.4%
• Meisje	53.2%	52.6%
Leeftijd		
• 10-14 jaar	59.7%	51.2%
• 15-18 jaar	40.3%	48.8%
Etniciteit		
• Hindostaan	13.0%	5.0%
• Creool	22.1%	27.5%
• Marron	24.7%	32.5%
• Javaan	7.4%	6.3%
• Gemengd	24.2%	17.5%
• Indiaan	6.1%	11.3%

Schattingen omvang ernstig geweld

Afgelopen jaar	%	Absoluut
• Lichamelijk geweld met verwonding	8.7%	5.322
• Seksueel geweld door volwassene	10.3%	6.301
• Drie vormen van geweld	16.1%	9.849
• Vier vormen van geweld	5.5%	3.364

Seksueel geweld, hoogst in het binnenland: 29%
Urbane / rurale gebieden: 12%

Seksueel actieve kinderen	Ooit seks	Onveilige eerste keer	1 keer zwanger	2 of meer keren zwanger
• Urbaan	22%	9%	2%	1 %
• Ruraal	18%	6%	0.7%	0.4 %
• Binnenland	31%	11%	4%	0.7 %
• Totaal	21%	8%	2%	0.8%

2.7.5 Risico factoren

Uit de incidentie en prevalentie cijfers kan worden geconcludeerd dat het grootste deel van de kinderen één of andere vorm van geweld heeft ervaren, en dat geweld tegen kinderen dus in alle groepen en lagen van de bevolking voorkomt. Toch zijn er ook kinderen die meer dan andere kinderen te maken krijgen met geweld.

Om zicht te krijgen op de kenmerken van kinderen met een verhoogd risico op geweld is voor een beperkt aantal variabelen nagegaan in welke mate er statistisch aantoonbare samenhang is met incidentie van verschillende vormen van geweld.

De dataanalyse wijst uit dat vooral het geografisch woongebied (urbaan, ruraal, binnenland), etnische afkomst en gezinstype/gezinssituatie invloed uitoefenen op zowel het algemene geweld als de specifieke vormen van geweld. Deze invloeden variëren van zeer sterk significant ($P \leq 0.001$) tot zwak significant ($0.01 < P \leq 0.05$). Leeftijd en sekse blijken vooral van invloed te zijn als specifieke vormen van geweld worden beschouwd.

Daders van geweld

- Meest genoemde daders van psychisch geweld: ouders, vaker de moeder
- Meest genoemde daders van lichamelijk geweld: ouders, vaker de moeder
- Meeste volwassen daders seksueel geweld: mannen, meeste slachtoffers: meisjes
- Daders seksueel geweld door kinderen: jongens en meisjes

2.7.6 Kinderen over geweld als onderdeel van ouderdisciplineren

Zowel in de vragenlijst als in de focusgroep gesprekken is veel aandacht gegeven aan het perspectief van kinderen: wat denken kinderen over de verschillende vormen van geweld, wat zijn hun ervaringen, wanneer is er sprake van geweld en wanneer niet, hoe gaan ze om met geweld, wat denken ze dat de effecten zijn en hoe kan geweld tegen kinderen het beste worden voorkomen en aangepakt.

• Ruim een derde van de kinderen, 68.3%, vindt dat er bepaalde redenen zijn die slaan door ouders rechtvaardigd. De meeste kinderen vinden 'pak slaag' op zijn plaats, als: 'kinderen brutaal en vrijpostig zijn', 'niet luisteren', 'kinderen jokken', 'vechten', 'slechte schoolprestaties hebben'.

• Een derde van de kinderen is tegen 'pak slaag', en meent dat ouders hun kinderen nooit mogen slaan. Vermeldswaard is dat ook deze kinderen voor disciplineren zijn middels een 'mep' of 'tikken', maar geen 'pak slaag'.

• De redenen die kinderen opgeven voor hardhandige lijfstraffen van ouders zijn van tweeërlei aard, en hebben betrekking op zowel probleemgedrag van kinderen als probleemgedrag van ouders.

• Twee derde van de kinderen geeft aan dat 'pak slaag', onder bepaalde omstandigheden en voorwaarden, hoort bij de disciplineren van kinderen. Kinderen die 'pak slaag' nuttig vinden, leggen vooral de nadruk op de rol van 'pak slaag' in de opvoeding van kinderen, als een goed middel om kinderen goede manieren te leren.

• Kinderen zijn het er grotendeels over eens dat ouders vooral niet gewelddadige straffen moeten toepassen: de overgrote meerderheid van de kinderen, 79% noemt 'praten' als beste gedrag dat ouders moeten hebben als kinderen regels overtreden. Verder, worden in het rijtje van niet gewelddadige straffen ook genoemd: 'niet laten uitgaan' (26.0%), 'de telefoon afpakken' (36%), 'verbod op gebruik van internet' (11%).

• De verklaringen die kinderen aandragen voor geweld tegen kinderen in huis, zijn zowel kind gerelateerd als ouder gerelateerd.

• Vooral adolescenten herkennen de negatieve gevolgen van psychisch geweld, en zijn van mening dat psychisch geweld schadelijkere effecten heeft dan lichamelijk geweld.

• Alle kinderen, op enkele uitzonderingen na, waren fel tegen de invoering van een wet die lijfstraffen thuis verbiedt. Argumenten bij deze positie hebben vooral te maken met bezorgdheid over de negatieve gevolgen voor kinderen en hun ouders.

• Als kinderen ergens problemen mee hebben gaan ze het liefst naar hun ouders, of nabije familieleden. Drie kwart van de kinderen, ongeacht de leeftijdsgroep, noemt ouders als bron van hulp. Meest genoemd zijn voorts broers/zusters (25%) en vrienden (21%). Buiten de ouders en familie om, zijn de meer formele hulpinstanties minder goed bereikbaar en toegankelijk voor kinderen. Vooral jonge kinderen noemen in focusgroepen wel vaak de politie of de kindertelefoon als mogelijke bronnen voor hulpverlening, maar laten ook zien dat in de dagelijkse praktijk ze toch heel erg afhankelijk zijn van volwassenen en dat ze vaak toch bang zijn om zelfstandig te handelen.

• Als aan schoolgenoten advies moet worden gegeven over mogelijke bronnen van hulp wordt de leerkracht gezien als de belangrijkste bron van advies en hulp. Op de tweede plaats noemen kinderen familie, terwijl het bellen van de kindertelefoon of aangifte bij de politie als adviezen zouden worden gegeven aan kinderen die problemen hebben.

Wanneer mogen ouders kinderen slaan?

	%
• Nooit	31.7%
Als kinderen:	
• Vrijpostig of brutaal zijn	57.4%
• Niet luisteren	28.7%
• Jokken	20.1%
• Vechten	16.3%
• Hun best niet doen op school	12.6%

Jongen GLO

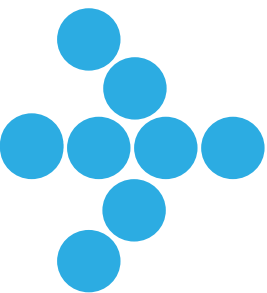
'Als ik straf krijg mag ik niet eten. Zet me vader me in de kamer. Ik moet twee weken in de kamer zitten. Ik mag wel drinken, pas na zeven uur mag ik weer eten. Dat is wanneer ik iets ergs heb gedaan'

Meisje GLO

'Mijn broer was klein, laten we zeggen 9 jaar of zo. Hij kende zijn les niet, had me moeder 'm geslagen met een kapotte Parbo fles, glas was in zijn lichaam. Mijn broer is ook koppig hoor, hij boort gewoon weg, maar een jongen van 9 jaar mag je niet zo mishandelen met een kapotte fles'

Melden van seksueel geweld

- Overgrote deel weet over verbod op seks tussen volwassene en kind
- Toch geen vaststaande definitie van seks misbruik: als kind het zelf wil ...
- Kinderen vinden melden van eigen seksueel misbruik niet vanzelfsprekend: schaamte en vrees voor stigma en discriminatie, twijfels over confidentialiteit

3. CONCLUSIE

Met de uitvoering van dit landelijk onderzoek naar geweld tegen kinderen is er voor het eerst representatieve data beschikbaar gekomen, waarbij het kindperspectief centraal staat, en welke als baseline kan worden gebruikt bij de landelijke monitoring van geweld tegen kinderen. De studie heeft twee hoofdgroepen van internationale indicatoren bestudeerd, namelijk:

1. De mate waarin het kind geweld wordt aangedaan, waarbij de zogenaamde 'violation indicators' zijn gemeten door de omvang van verschillende vormen van geweld tegen kinderen, volgens standaard internationale definities, te schatten, als ook de samenhang van geweldervaringen met een aantal risicofactoren, met name sekse, woongebied, etniciteit, leeftijd
2. De mate waarin de bredere sociale omgeving bescherming biedt, door de zogenaamde 'protective environment indicators' te bestuderen. Hier is vooral

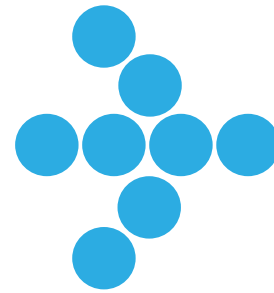
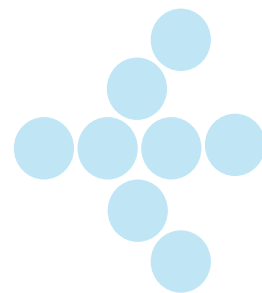
3.1 Omvang van het geweld

- Het lichamelijk, psychisch en seksueel geweld dat kinderen in Suriname ervaren op school en in huis is hoog en alarmerend.
- Het meeste geweld dat kinderen ervaren vindt plaats in het gezin, en in het kader van ouderdiscipline
- Gewelddadige ouder discipline met toepassing van zowel lichamelijk als psychisch geweld is nog zeer actueel in Suriname en geworteld in historisch gegroeide opvattingen en praktijken.
- Kinderen ervaren meer geweld van volwassenen dan van kinderen
- Het seksueel geweld binnenshuis is in omvang nauwelijks verschillend van het seksueel geweld buitenshuis

het accent gelegd op attituden, gewoonten, waarden, normen, waarbij veel aandacht is gegeven aan disciplinaire praktijken en opvattingen over seksualiteit, en inzichten zijn verzameld over beschermende en risicovolle invloeden van diverse culturele contexten. Ook is aandacht gegeven aan kennis en vaardigheden bij kinderen om hulp te zoeken, te ontvangen, geweld te bespreken en/of andere acties te ondernemen.

Als onderdeel van de 'protective environment indicators' is aparte aandacht besteedt aan de omvang van lichamelijk en seksueel geweld tegen kinderen op basis van geregistreerde data bij twee formele instituten met een landelijk bereik, met name de 'Spoed Eisende Hulp' van het Academisch Ziekenhuis en de Afdeling Jeugdzaken van het Korps Politie Suriname (KPS). Voorts is gepoogd om tekortkomingen in de collectie van geregistreerde data te identificeren en aanbevelingen te doen voor verbetering van de kwaliteit van geregistreerde data.

- Niet alle kinderen maken dezelfde soort en intensiteit van geweld mee. De meeste kinderen maken milde vormen van geweld mee.
- Een algemene benadering van preventie en reductie van geweld dient gepaard te gaan met specifieke aandacht voor de contexten waarbinnen kinderen verhoogd risico lopen op geweld. Er is nauwe samenhang aangetoond tussen geweld tegen kinderen en woongebied, etniciteit, gezinsomstandigheden, onderwijsniveau, sekse en leeftijd van kinderen.
- Met dit onderzoek is aangetoond dat er bij formele instanties een sterke onderrapportage is van geweldervaringen van kinderen. Zo is de schatting dat de Spoed eisende Hulp (SEH) slechts 5% registreert van het werkelijke aantal gevallen van ernstig geweld tegen kinderen.

3.2 Geweld op school

- Het geweld op school omvat vooral psychisch en fysiek geweld van zowel volwassenen als kinderen.
- Op school ervaren kinderen voornamelijk lichamelijk- en psychisch geweld van andere kinderen en minder van volwassenen
- Ondanks een uitdrukkelijk verbod van het ministerie van onderwijs op toepassing van lijfstraffen door leerkrachten, blijkt dat vooral op GLO scholen 1 op de vier leerlingen nog ervaringen heeft met lichamelijk geweld door een leerkracht. Het gebrek aan sancties voor psychisch geweld door leerkrachten blijkt uit

3.3 Lichamelijk en psychisch geweld binnen het gezin

Een significant deel van de kinderen, 14%, voelt zich thuis niet altijd veilig. Gevoelens van onveiligheid hebben te maken met zowel externe omstandigheden zoals het ontbreken van veiligheid in de buurt (diefstal, woning inbraken, geweld in de buurt) als met omstandigheden in het gezin zoals het blootstaan aan risico op geweld van ouders en kinderen met wie ze samenwonen. Gebruik van alcohol en drugs door volwassene alsook gewelddadige conflicten tussen volwassenen met wie kinderen samenwonen zijn vaak genoemde redenen die kinderen een gevoel van onveiligheid en angst bezorgen.

- Het meeste lichamelijk-, psychisch en seksueel geweld wordt ervaren in gezins- en familie verband, en begint al op jonge leeftijd
- Het lichamelijk geweld varieert van mild (meppen) en tikken tot 'pak slaag' met of zonder voorwerpen, tot 'pak slaag' met ernstige verwondingen
- Het psychisch geweld varieert van schreeuwen en uitschelden tot en met beledigingen en doodverwensingen, alsook getuige zijn van geweld tegen moeder of vader of andere volwassenen in het gezin
- Kinderen ervaren lichamelijk- en psychisch geweld van volwassenen en minder van andere kinderen

het feit dat 1 op de 6 kinderen, op alle onderwijsniveaus, melden dat ze schreeuwen en schelden ervaren van leerkrachten.

- Het geweld dat kinderen op school ervaren van schoolgenoten omvat vooral: pesten, fysiek geweld (vecht partijen), psychisch geweld (uitschelden)
- Gelet op de alarmerende omvang van pesten, namelijk 27%, waarvan 9% langdurig pesten heeft ervaren, is het van belang dat er een structurele aanpak komt van dit vraagstuk.

- Het zijn vooral ouders, in het bijzonder de moeder, en andere volwassenen die in gezinsverband kinderen psychisch en lichamelijk geweld aandoen, dit in het kader van ouder discipline

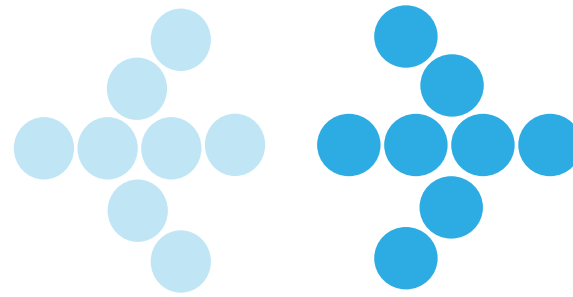
- Gewelddadige discipline van ouders gaat gepaard met niet gewelddadige discipline

- Kinderen ervaren 'pak slaag' als deel van de opvoeding, maar maken een onderscheid tussen 'pak slaag' en mishandeling

- Hoewel de meeste kinderen 'pak slaag' nuttig vinden als disciplinaire methode, zijn er wel voorwaarden: het moet een doel hebben, het moet redelijk zijn, het kind niet verwonden, als laatste middel worden toegepast (als kinderen niet luisteren ondanks waarschuwingen) en er moet uitleg bij zijn

- Het overgrote deel van de kinderen geeft de voorkeur aan niet gewelddadige discipline zoals social contacten- of activiteitsbeperking (geen gebruik van internet, mobiel, tv, contact met vrienden, etc.) of taakstraffen

- Vooral adolescenten zijn zich bewust van de negatieve effecten van psychisch geweld

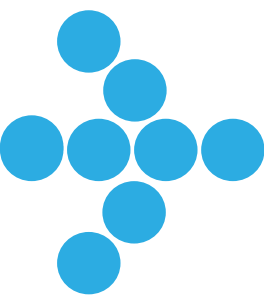
3.4 Seksueel geweld

- Seksueel geweld van kinderen is een specifieke vorm van geweld die aparte aandacht vereist.
- Kinderen zijn goed bekend met het verbod van seks tussen kinderen en volwassenen en zijn het daar ook vrij unaniem mee eens.
- Er is evenwel geen eenduidig begrip van seksueel misbruik of seksueel geweld tegen kinderen. Definities van seksueel geweld zijn niet eenduidig en de beoordeling of er wel of geen sprake is van seksueel misbruik is sterk variërend en afhankelijk van de context waarbinnen het misbruik plaatsvindt.
- Niet alle vormen van seksueel geweld die bij wet strafbaar zijn gesteld worden ook door kinderen als vormen van geweld gezien
- Veel kinderen zijn bekend met transactionele seks (seks in ruil voor geld), seksuele- en samenwoningsrelaties tussen minderjarigen en meerderjarigen (seks tussen jonge meisjes en oudere mannen, vroege samenwoningsrelaties/huwelijken), en hebben een ambivalente positie: enerzijds een besef dat het misbruik is, en anderzijds van mening dat als kinderen vrijwillig meewerken aan seksueel contact met een volwassenen, er geen sprake is van seksueel misbruik

- Er zijn bepaalde vormen van seksueel geweld die niet als zodanig worden herkend door kinderen omdat ze maatschappelijk zijn geaccepteerd, dus niet gesanctioneerd, wat in schril contrast is met de nationale zedenwetgeving die sinds 2009 strikte definities heeft.
- Er zijn sterke aanwijzingen van seksueel misbruik van jongens, maar nog onvoldoende geschikte onderzoeksmethoden en instrumenten om betrouwbare data te verzamelen
- Er is nog te weinig bekend over hoe seksuele ontwikkeling van kinderen, van jongens en meisjes, zich voltrekt binnen specifieke contexten. De indruk bestaat dat veel analyses nog teveel beïnvloedt worden door heersende normen en verwachtingen, en dat er nog onvoldoende begrip is over de dagelijkse seksuele praktijk van kinderen en jongeren, en de veranderingen die in seksueel gedrag zijn opgetreden als gevolg van versnelde en ingrijpende maatschappelijke veranderingen

3.5 Kennis en vaardigheden voor response

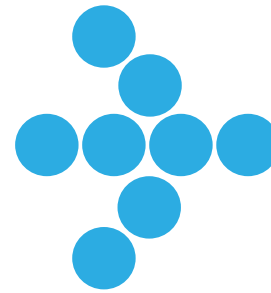
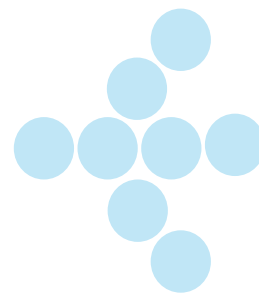
- Kinderen hebben getoond dat ze basis vaardigheid hebben om te praten over gevoelens, en dat ze vanuit hun ervaringen, geweld kunnen beschrijven en analyseren
- Kinderen zijn ervan overtuigd dat hun ouders het beste voor ze willen en geven voorkeur aan bescherming door de eigen familie: Bij persoonlijke problemen zullen ze allereerst de ouders, vooral de moeder, of andere nabije familie zoals broers en zusters raadplegen
- Kinderen die op school geweld ervaren noemen behalve de ouders en andere familie, ook de leerkracht als belangrijke bron van hulp
- Kinderen hebben kennis over de negatieve gevolgen van seksueel misbruik
- Kinderen zijn zich meer bewust van seksueel geweld dan van lichamelijk of psychisch geweld
- Ondanks de kennis en het besef van negatieve gevolgen van seksueel misbruik, zijn er bij kinderen, zowel jongens als meisjes grote weerstanden om eigen ervaringen met seksueel misbruik te melden, vanwege het stigma en taboe dat hierop rust
- Drempels bij het melden van seksueel misbruik van andere kinderen hebben te maken met een veel gehoorde opvatting dat er geen seksueel misbruik is als het kind vrijwillig meedoet, en dat het beter is om niet te bemoeien in 'prive' zaken van anderen
- Kinderen zijn heel loyaal tegenover ouders en geloven dat alle ouders het beste willen voor hun kinderen. Tegelijkertijd kunnen kinderen, vooral adolescenten, al goed 'probleem gedrag' bij ouders herkennen: 'stress', 'alcohol en drugs- misbruik', 'mentale problemen', etc.
- Kinderen noemen de kindertelefoon als een bron van hulp, maar als wordt doorgevraagd blijkt dat er toch terughoudendheid is om te melden, terwijl er onzekerheid is over het zelfstandig kunnen optreden door bestaande barrières, zoals beschikbaarheid van een telefoon of beltegoed, of durven praten.
- Kinderen zijn bekend met het concept 'pesten' op school, en zijn geneigd om pesten te melden bij de leerkracht of bij ouders. Er is evenwel een relatief kleine groep van kinderen die chronisch gepest wordt, en waar nog onvoldoende serieuze aandacht naar uitgaat
- Kinderen weten dat slaan op school verboden is, maar vooral GLO leerlingen vinden milde vormen van slaan, zoals 'meppen', 'duwen' of 'door elkaar schudden' acceptabel. Bij ernstigere vormen van slaan, zijn kinderen wel geneigd om het schoolhoofd of ouders te melden.
- Kinderen kunnen onderscheid maken tussen 'pak slaag' en mishandeling, met dien verstande dat de grenzen bij 'pak slaag' niet eenduidig zijn. Er is minder besef over het gevaar dat 'pak slaag' kan omslaan in mishandeling.
- Kinderen zijn geen voorstander van het instellen van een wettelijk verbod tegen lijfstraffen thuis

4. AANBEVELINGEN

Voor een uitgebreide bespreking van aanbevelingen wordt verwezen naar het deel rapport ‘ Nationale response in relatie tot GC13, Beleid en wetgeving’, met nadruk op:

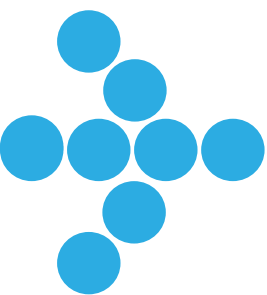
1. Participatie van Kinderen in preventieve, aanpak en monitoring
2. Publieke voorlichtings-en bewustwordings campagnes
3. Capaciteitsversterking ouders
4. Ontwikkelen van beleid en programma’s voor ‘Veilige Scholen’
5. Herziening en verscherping relevante wetgeving
6. Verscherping toezicht en controle op naleving wetgeving
7. Capaciteitsversterking dienstverleners
8. Ontwikkelen en beleid voor versterking gezinnen
9. Versterking monitoring geweld tegen kinderen
10. Instelling onafhankelijk Instituut ‘Kinderbescherming’

4.1 Specifieke Actiepunten op basis van scholierenonderzoek

Korte termijn

1. Publieke presentatie van resultaten gericht op informeren van sleutelpersonen en stimuleren van ontwikkelen van beleid en programma’s	5. Starten van een nationale voorlichtings- en bewustwordingscampagne, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van resultaten onderzoek: onderdeel van deze campagne kunnen zijn: TV documentaire, tentoonstelling, bill boards, etc.
2. Verspreiding van de resultaten van het onderzoek, in de vorm van fact sheets, naar alle relevante stakeholders gericht op versterken van de maatschappelijke discussie	6. Bespreking van resultaten onderzoek in DNA en ontwikkelen van concept wetgeving gericht op structurele versterking preventie en aanpak geweld tegen kinderen
3. Formele instelling van een interministeriële ‘Raad Kinderbescherming’ (in navolging van mapping ‘Kinderbeschermingssysteem , zie rapport J.Terborg, 2015)	7. Versterking van de afdeling Jeugdzaken van het Korps Politie Suriname op het gebied van registratie van data, opvang en begeleiding van kinderen met verhoogd risico op geweld
4. Starten van voorbereidingen voor het opzetten van een onafhankelijk Nationaal Instituut Kinderbescherming, waarin alle diensten gericht op preventie en aanpak geweld tegen kinderen, zijn ondergebracht	8. Versterking van lopende programma’s gericht op versterking ‘Veiligheid op scholen’.
	9. Versterking van lopende programma’s gericht op versterking ouders in ‘Geweldloze opvoeding van kinderen’.

Begrippenlijst

IGSR – Institute for Graduate Studies & Research
GLO – Gewoon Lager Onderwijs
VOJ – Voorgezet Onderwijs Junioren
LBO – Lager Beroeps Onderwijs
MULO – Meer Uitgebreid Lager Onderwijs
M.b.t. – Met betrekking tot
SEH – Spoed Eisende Hulp
KPS – Korps Politie Suriname
ABS – Algemeen Buro Statestiek
UNICEF – United Nation Children Fund
DNA – De Nationale Assemblée

